

Суд Босне и Херцеговине
Суд Босне и Херцеговине

Број: С1 3 У 022149 16 У
Сарајево, 27.11.2017.године

Суд Босне и Херцеговине у Сарајеву, у вијећу за управне спорове састављеном од судија Давора Жилића као предсједника вијећа, Љиљане Лаловић и Жељке Крмек, као чланова вијећа, уз судјеловање Станке Ђеклић као записничара, у управном спору тужиоца: Удружење грађана „Борба против корупције у БиХ“ *Transparency International* Босне и Херцеговине, Бања Лука, Гајева 2, против рјешења број А-І-83/16 од 27.4.2016.године туженог Тужилаштво БиХ, у управној ствари приступа информацијама, на нејавној сједници одржаној дана 27.11.2017. године, донио је слjedeћу:

ПРЕСУДУ

Тужба се уважава, поништава се рјешење тужене А-І-83/16 од 27.4.2016.године и првостепено рјешење исти број од 8.4.2016. године и спис враћа првостепеном органу на поновни поступак.

Образложење

Рјешењем туженог број А-І-83/16 од 27.4.2016.године одбијена је као неоснована тужиочева жалба изјављена против рјешења туженог А-І-83/16 од 8.4.2016. године, којим је одбијен захтјев за достављање информација да ли је подигнута оптужница, против појединачно побројаних лица, у предмету трговине дионицама фирме „Босналијек“.

Благовремено изјављеном тужбом, тужилац оспорава коначно рјешење тужене због погрешне примјене материјалног права. Тужилац сматра да није било основа за одбијање захтјева позивом на члан 6.став 1. тачка ц) и д) Закона о слободи приступа информацијама, јер се захтјев односи на подизање оптужнице, па објављивање тих података не може имати штетне посљедице по легитимне циљеве БиХ. Ако се има увиду да је Тужилаштво БиХ дужно, према члану 11. Закона о Тужилаштву БиХ, редовно обавјештавати јавност о појединим предметима у којим поступа, према наводима тужбе, поставља се

питање који је интерес јавности повријеђен ако се тужиоцу доставе информација да ли је подигнута оптужница у предмету за који је тужилац сазнао из средстава јавног информисања и које информације и сам тужени објављује на својој веб страници. Институт „испитивања јавног интереса“ из члана 9. Закона о слободи приступа информацијама, представља својеврстан гарант подносиоцима захтјева за приступ информацијама да јавни орган неће по аутоматизму утврђивати изузетке, него ће од случаја до случаја примјењивати двоструке контролне механизме, па се код таквог стања ствари јавност појављује и као контролор погрешног рада и злоупотреба, али и као спона на основу које грађани стичу повјерење у правосуђе. Налази да потраживане информације у другим предметима тужени редовно објављује на веб страници уз навођење пуног имена и презимена лица против којих је подигнута оптужница и у тим случајевима никад није упитно било испитивање да ли се тим објавама изазива значајна штета по легитимне циље БИХ, што све указује да у конкретном случају достављањем информације да ли је подигнута оптужница у предмету „Босналијек“ нема законске сметње за приступ информацијама.

У одговору на тужбу, тужени је у цјелости оспорио наводе тужиоца као неосноване, наводећи да је исправно провео тест испитивања јавног интереса у складу с чланом 9. Закона о слободи и приступу информацијама БиХ, дакле, обавио испитивање јавног и приватног интереса у вези с функцијом Тужилаштва БиХ, па је утврдио да тражено спада у изузетке од објављивања у смислу члана 6. Закона.

Суд је испитао правилност и законитост побијаног рјешења у границама одредбе члана 35. Закона о управним споровима БиХ („ Службени гласник БиХ “ број:19/02 до 74/10), па је одлучио као у диспозитиву пресуде, из сљедећих разлога:

Оспореним рјешењем одбијена је тужиочева жалба изјављена против одлуке којом је одбијен захтјев за приступ информацијама да ли је подигнута оптужница у предмету против појединачно побројаних лица трговине дионицама фирме „Босналијек“. Из образложења оспореног и првостепеног акта произлази да је тужени одбио захтјев за достављање података из разлога прописаних у члану 6. став 1. тачка ц) и д) Закона о слободи приступу информацијама БиХ, те на основу члана 11. Закона о Тужилаштву БиХ, због непостојања јавног интереса за достављањем податка о подигнутим оптужницама, а што је утврђено након што је тужени провео тест испитивања јавног интереса у складу с а чланом 9. истог закона.

Ова одлука тужене доведена је у сумњу приговорима тужбе.

Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини, („Службени гласник БиХ“ број: 28/00,45/06,102/09. и 62/11), уређује питања прикупљања, кориштења и приступа информацијама које су под контролом јавних органа. Чланом 1. тог закона је уређено да је циљ Закона установити да информације под контролом јавног органа представљају јавно добро од вриједности и да јавни приступ овим информацијама промовише већу транспарентност и одговорност тих јавних органа, да су ове информације неопходне за демократски процес, да свако физичко или правно лице има право приступа овим информацијама у највећој могућој мјери, у складу са јавним интересом, да јавни органи имају одговарајућу обавезу да објаве информације и да се омогући сваком физичком лицу да затражи измјену и даје коментар на личне информације, под контролом јавног органа.

Такођер, у складу са чланом 4. овог закона, право приступа информацијама које су под контролом јавног органа има свако физичко и правно лице, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације, с тим, да ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима како је утврђено у овом закону. Изузетак од објављивања информације се може утврдити према условима прописаним чланом 6, 7. или 8. Закона и то за цијелу информацију или дио информације. Ипак и без обзира на утврђени изузетак из наведених одредби, јавни орган је дужан објавити информацију ако је то оправдано јавним интересом, након провођења теста јавног интереса, у смислу члана 9. Закона, узимајући у обзир сваку корист и сваку штету који могу проистећи из тога.

У конкретном случају подносилац захтијева информацију да ли је подигнута оптужница у предмету трговине дионицама фирме „Босналијек“, а о вођењу истраге и лицима је добио сазања путем средстава јавног информисања. Тачно је да члан 11.став 2. Закона о Тужилаштву предвиђа да, у границама и у складу са интересима поступка, Тужилаштво може обавјештавати јавност и заинтересована лица и о појединим предметима у којима поступа. Обавјештавање јавности, на начин како изабере тужени орган, односно ограничење на одређени круг лица на приступ информацијама док је истражни поступак у току, је у потпуности и у у интересу друштва и у интересу појединца против којег се поступак води. Појединца штити пресумпција невиности и право на одбрану, а јавни интерес заступа тужени орган, откривањем и вођењем поступака против оних који угоржавају заштићена добра, а за вођење таквог поступка потребно је отклонити сваку могућност ометања.

Међутим у овом случају тражи се информација да ли је оптужница подигнута или не, али је остало нејасно како је тужени орган утврдио да постоје услови за изузетак од објављивања информација из члана 6.тачка ц) и д) Закона о слободи приступа

информацијама. Ова одредба прописује да се може утврдити изузетак када се откривањем информације може основано очекивати изазивање значајне штете по спречавање и откривање криминала и по заштиту процеса доношења одлуке од стране јавног органа у давању мишљења, савјета или препорука. У том смислу у образложењу побијаног акта недостају разлози за закључак о постојању околности које могу представљати основ за настанак значајне штете, односно може бити од утицаја на евентуалне постојеће или будуће кривичне поступке. Сама чињеница да се захтјев односи на подизање оптужнице што указује на могуће вођење кривичног поступка, не значи да постоје услови за изузетак, изузетак треба утврдити, треба размотрити да ли наведена информација о подизању оптужнице може и на који начин утицати на евентуалне постојеће или будуће кривичне поступке или ометати спречавање и откривање криминала. При томе треба иако у виду да је свака информација, па и информација која се односи на кривични поступак јавно добро, приступ информацијама се може ограничити само на начин и у поступку предвиђеном основним законом, при чему, чак и када се утврде услови за изузетак од објављивања информације, информација ће бити објављена ако је то оправдано јавним интересом.

Из тужбе је видљиво да је интерес подносиоца базиран на податку о подизању или неподизању оптужнице, али оспорени акт не даје разлоге на основу којих би се могло утврдити да би и како информација о подизању оптужнице утицала на спречавање или откривање криминала, односно да би била од утицаја на процес доношења одлука од стране јавног органа у давању мишљења, савјета или препорука. Ово поготово код чињенице да доносилац оспореног акта редовно објављује на веб. страници податке о подигнутим оптужницама у другим предметима, па и за кривична дјела организованог криминала или ратних злочина. Из оспорене одлуке није видљиво на који начин је тужена провела тест јавног интереса, а поготово нема разлога за утврђење да објављивање информације о подизању или неподизању оптужнице може повриједити јавни интерес.

Оспорени акт, дакле, али ни првостепено рјешење, не садрже чињенице на које је указано овом одлуком. Те чињенице су од одлучног значаја за доношење одлуке у предметној правној ствари, због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено. На овај пропуст је указано жалбеним приговорима, али другостепени орган није користио овлаштења из члана 233. Закона о управном поступку БиХ и није оцијенио све наводе жалбе, него је материјални пропис примијенио на непотпуно чињенично утврђење, а за такво поступање није дао ваљане разлоге, због чега овај суд није у могућности испитати правилност примјене материјалног прописа.

Према томе, одлучне чињенице у овој правној ствари нису правилно и потпуно утврђене, а дати разлози не пружају основ за одбијање захтјева примјеном члана 6. тачка ц) и д) у вези са чланом 9. Закона о слободи приступа информацијама, због чега је ваљало оспорено рјешење укинати и предмет вратити на поновни поступак, примјеном члана 37. став 1. и 2. Закона о управним споровима БиХ.

У поновном поступку ће тужена цијенити чињенице на које је указано овом одлуком, те ће на основу потпуно и правилно утврђеног чињеничног стања донијети правилну и на закону засновану одлуку.

ЗАПИСНИЧАР

Станка Ђеклић

